

Warmonderhof

Dichtbij de levensbron

Ze deden allebei de vrijeschool en kwamen bij elkaar in de klas op Warmonderhof, de mbo-opleiding voor biodynamische land- en tuinbouw in Dronten. Guus van Imhoff en Brigitta Hogenboom (beiden 31) vonden elkaar in de liefde en in het werk, hebben inmiddels drie kinderen en zijn de boeren op zorgboerderij Urtica De Vijfsprong in Vorden. Hoe zijn ze door de vrijeschool en Warmonderhof gevormd? Een gesprek over je kinderdroom waarmaken, robuuste koeien, duurzaam eten en boeren tijdens droogte. En nooit meer naar Albert Heijn fietsen voor een pak biologische melk. >>

Vier jaar lang woonden, werkten en leerden Guus en Brigitta in Dronten 'op het Hof'. 's Morgens zaten ze in de klas en 's middags werkten ze op het land om het vak van boer te leren. Alle aspecten van de gemengde biodynamische landbouw kwamen voorbij. In 2012 rondde ze Warmonderhof af. Guus en Brigitta passen het geleerde nog dagelijks toe in hun bedrijfsvoering bij Urtica De Vijfsprong. Hier krijgen mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben, een zinvolle dagbesteding in de veehouderij, tuinbouw, akkerbouw, zuivel of in de natuurvoedingswinkel. Guus en Brigitta werden in 2014 als 'jonge guppies met een baby' de nieuwe boeren op De Vijfsprong. Inmiddels doet Guus de koeien en is Brigitta verantwoordelijk voor de winkel. Momenteel is ze met zwangerschapsverlof. 'Ik melk wel een dag in de week om de verbinding met het bedrijf te behouden.' Guus: 'Elke tak heeft hier zijn eigen bedrijfsleider.'

Vijfsprong-eigen koe

Tegen de bosrand, aan het uiterste randje van het erf, staat hun houtgebouwde woning. Als je voor je werk zo met gezond en voedzaam eten bezig bent, wordt zelf gezond eten ook steeds belangrijker, vertellen Guus en Brigitta aan de koffietafel gezeten. Brigitta: 'Toen ik nog op Warmonderhof zat, fietste ik nog wel eens naar de Albert Heijn voor een pak biomelk. Dat kan ik me nu niet meer voorstellen. Om goed te zijn voor de aarde hebben wij als gezin besloten, alleen nog boodschappen te doen in natuurvoedingswinkels en waar mogelijk van eigen grond te eten.' De twee kleinste kinderen, dochters Alma (3) en Lena (7 maanden), zitten gezellig op schoot. Samen met hun broertje Emiel (7) groeien ze hier op zoals elk kind wil opgroeien: dichtbij de moestuin, het bos, met eigen kippetjes en de koeien om de hoek. Daar sabbelen de kalfjes aan je jas; ze steken nieuwsgierig hun neus door het hek. Hun moeders, de melkkoeien, kijken het wat hooghartiger aan. Guus besteedt veel tijd en energie aan het inkruisen van Holstein-Friesians met de rassen Fleckvieh, MRIJ en Blaarkop. Het is iets waarvan hij de beginselen leerde op Warmonderhof. Zo fokt hij langzaam maar zeker een robuuste, Vijfsprong-eigen koe die zowel goede melk geeft als goed vlees, en die goed gedijt op de gronden in Vorden. Staande voor de dampende heuvelstal wijst hij naar een statige, zwartbonte dame met grote puntig rechtopstaande hoorns: 'Dat is een heel mooie koe, vind ik. Er zit veel Holstein in, waardoor ze overvloedig melk geeft, maar dat zie je er niet aan af. Goede koeien lijken een beetje arrogant.'

Naadloze overgang na vrijeschool

Met zoveel mogelijk weidegang en zo weinig mogelijk krachtvoer verwerken ze de melk van deze vijftig melkkoeien tot kaas en zuivel die in heel Nederland onder de naam De Vijfsprong Zuivel in de natuurvoedingswinkels liggen. Guus: 'Van het praktische boerenwerk tot op jezelf wonen, alles leerden we op Warmonderhof. Een levensschool noem ik Warmonderhof wel eens. Het was qua onderwijstype een naadloze overgang van de vrijeschool naar dit vrijeschool-mbo. Door de intensieve combinatie van wonen, werken en leren maakten we vrienden voor het leven.' Brigitta: 'Op Warmonderhof zaten studieboeken

Brigitta: 'Ik deed havo maar Warmonderhof was natuurlijk een mbo. Toch voelde ik dat ik mijn kinderdroom achterna wilde gaan'

en praktische vakmensen van uiteenlopende leeftijden. Daar viel de strijd tussen de leerniveaus weg. Iedereen kon in zijn kwaliteit staan. Dat vond ik toen al een wijze levensles.'

Als kind al gek op koeien

Guus weet niet beter dan dat hij veehouder wilde worden. Thuis hadden zijn ouders destijds een boomkwekerij, maar hij werd onweerstaanbaar aangetrokken tot de koeien bij de buurman. 'Van die gangbare boer leerde ik het vak. Ik was daar dagelijks te vinden. Op een gegeven moment verzorgde ik de koeien zelfs tijdens zijn vakantie.' Guus volgde de vrijeschool in Zutphen: 'Dat ik voor een biodynamische landbouwopleiding ging, was voor mijn gangbare buur even schrikken, maar het was voor mij, met mijn vrijeschoolachtergrond en antroposofische opvoeding, nooit een vraag.' Brigitta's ouders waren woonbegeleiders op antroposofisch zorginstituut Bronlaak in Noord-Brabant. Brigitta groeide op dat landgoed op en speelde veel op de boerderij die erbij hoorde. 'Ik droomde ook van zo'n gemengd bedrijf met wat koetjes en een groentetuin. Later ben ik gaan twifelen, als gevolg van de druk in het voortgezet onderwijs om te doen wat je maximaal aankunt. Want ik deed havo-stroom en Warmonderhof was natuurlijk een mbo. Toch voelde ik dat ik mijn kinderdroom achterna wilde gaan. Voordat ik me aanmeldde voor Warmonderhof ben ik wel eerst nog een jaar ervaring gaan opdoen op boerderijen in Europa, via de organisatie Wwoof.'

Guus: 'Een levensschool noem ik Warmonderhof weleens, een naadloze overgang na de vrijeschool'

Wegwijzer voor winkelklanten

Zo dichtbij de bron van voeding en het leven gaat het al snel over de kern ervan: zorgzaamheid, samenzijn, respect voor aarde, bodem, dier en mens. Brigitta: 'Eén van de redenen dat ik de Vijfsprongwinkel ben gaan bestieren, is bewustwording. Veel mensen willen iets doen voor de aarde maar weten niet altijd wat het effect is van bepaald gedrag, of een bepaald product. Met mijn assortiment kan ik sturen. En daar kan ik over vertellen. Je kunt zonnepitten uit Europa kiezen of uit China. Beiden zijn biologisch geteeld, maar het maakt een groot verschil in transportkilometers.'

Circulair denken en werken

Met hulp van Stichting Grondbeheer heeft De Vijfsprong een extra stuk landbouwgrond en een perceel bosgrond in pacht verkregen, vertelt Guus. Deze alternatieve grondeigendomsvorm biedt hem en zijn collega's op De Vijfsprong de

kans, de mogelijkheden van agro-forestry te gaan onderzoeken. 'Ondanks dertig jaar bd-landbouw en het goed opgebouwde organischestofgehalte, is het een uitdaging om op deze arme heidegrond de steeds drogere zomers door te boeren. We gaan experimenteren met een symbiotisch landbouwsysteem waarin we onze koeien meer schaduwrijk gaan weiden en ook voederbomen gaan aanbieden zoals braam en wilg. Onze reststromen, zoals maaisel, houtsnippers, blad, kaaswei en mest, gaan we grootschaliger composteren. Met deze maatregelen willen we onze bodem veerkrachtiger maken tegen extreme weersomstandigheden.'

Brigitta: 'Op Warmonderhof zaten studie-bollen en praktische vakmensen; de strijd tussen de leerniveaus was weg. Iedereen kon in zijn kwaliteit staan'

Ruimte voor eigen initiatief

Dit circulaire denken en werken, het verantwoordelijkheidsgevoel voor een gezonde wereld, de ondernemende houding; ze zijn voor een belangrijk deel te danken aan hun schoolcarrières. Brigitta: 'Warmonderhof sloot goed aan bij de visie en het ambachtelijke van de vrieschool. Warmonderhof reikte ons daarbij veel praktische en theoretische kennis aan over het omgaan met bodem, plant en dier. Wij kregen veel ruimte om ons eigen pad, onze eigen interesses te volgen. Extra lassen, meer tijd besteden aan trekkerrijden, extra helpen in de tuinbouw of heel fanatiek bezig gaan met een duurzaamheidsproject; het kon allemaal. Dat was heel tof.' Guus: 'Je kunt heel veel extra's uit deze opleiding halen. Maar dan moet je wel zelf aan de bak.'

Met belangstelling volgen ze hun klasgenoten van toen, die ook hun carrières opbouwden in de biodynamische landbouwsector. Guus: 'We hebben nog steeds een sterke verbinding met hen, en met de Warmonderhof.' Brigitta: 'Wij hadden ook een extreem leuke klas,' ze schieten beiden in de lach en Brigitta verduidelijkt: 'Het waren allemaal van die aanwezige, initiatiefrijke mensen. We hebben echt heel veel plezier aan Warmonderhof beleefd. Eigenlijk missen we het nog steeds. Serieu!' ●

www.warmonderhof.nl

Vrijeschool-mbo Warmonderhof

leidt boeren van de toekomst op. Warmonderhof is het opleidingscollectief voor biodynamische landbouw, gevormd door Aeres MBO Dronten Warmonderhof (de school) en Stichting Warmonderhof (boerderijen en woonderij). Jongeren wonen, werken en leren er vier jaar lang op de voltijdopleiding. Voor volwassenen is er een tweejarige deeltijdopleiding met één dag leren en twee dagen werken in de week. Warmonderhof houdt geregeld meeloopdagen voor wie wil proeven aan het geïntegreerde concept van wonen, werken, leren. Kijk op www.warmonderhof.nl/opendag voor een directe digitale rondleiding en de data van de meeloopdagen.

